

SLOVENSKI NAROD.

(Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavitve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Demisija ministrstva Hohenlohe.

Gospodarsko razmerje med Avstrijo in Ogrsko se je doslej urejevalo na temelju carinske in trgovinske zveze med obema državnima polovicama in trgovinske pogodbe s tujimi državami so se sklepale na podlagi skupnega avstro-ogrškega carinskega tarifa.

Ta državnoopravni položaj pa že dolgo ni pogodu. Ogrski in vsa ogrska politika teži že desetletja sem za tem, da bi se to razmerje rešilo, da bi se Ogrska kolikor mogoče emancipirala tudi na gospodarskem polju od Avstrije ter nastopala zlasti pri sklepanju trgovinskih pogodb z inozemstvom kot samostojna politična enota.

Vse ogrske vlade v zadnjih desetletjih so stremile za tem ciljem, dasi so sicer naglašale, da stoje in vztrajajo na stališču med Avstrijo in Ogrsko leta 1867. sklenjene nagodbe. Politične stranke, na katere so se naslanjale te vlade, so navidezno priznavale nagodbo iz leta 1867, tajno in prikrilo so pa neprestano rovarile proti nagodbenim zakonom. Edina neodvisna stranka ni nikdar priznavala nagodbe ter odkrito delovala za svoj program, čigar glavna točka je popolna politična in gospodarska neodvisnost in samostojnost Ogrske.

Ta neodvisna stranka je letos prevzela v svoje roke državno krmilo na Ogrskem.

Da bo, prišedši na vlado, skušala uveljaviti svoj program, je povsem umljivo. To se je pokazalo takoj ob prvem njenem nastopu.

Skupna vlada je sklenila v času ex lex-stanja na Ogrskem več trgovinskih pogodb, in sicer na podlagi skupnega avstro-ogrškega carinskega tarifa, ki ga je že sprejel avstrijski parlament. Te trgovinske pogodbe, predvsem pa skupni carinski tarif, bi se morale sedaj, ko so zavladale normalne razmere na Ogrskem, zakonito inartikulirati tudi v ogrskem parlamentu.

V tej zadevi so se že več tednov vodila pogajanja med obojestranskima vladama.

V teh pogajanjih je ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle dosledno vztrajal na stališču, da sicer priznava skupno sklenjene trgovinske pogodbe, naglašaja pa, da je v zmislu točke XXX. zakona iz leta 1899. za Ogrsko nastopilo stanje gospodarske neodvisnosti na temelju reciprocitete in da mora vsled tega odločno zahtevati, da se carinski tarif zakonito inartikulira kot samostojni ogrski carinski tarif.

Avstrijski ministrski predsednik princ Hohenlohe je v teh pogajanjih takisto dosledno in odločno zastopal avstrijsko stališče, da je temelj in predpogoj že sklenjenih trgovinskih pogodb, katerih veljavnost je priznal tudi dr. Wekerle, skupni avstro-ogrski carinski tarif, ter poudarjal, da bi se s samostojnim ogrskim carinskim tarifom samo omajala gospodarska skupnost obeh državnih polovic, ki se manifestuje zlasti v skupno sklenjenih trgovinskih pogodbah.

Ta pogajanja so se končala brez uspeha, ker sta oba ministrska predsednika odločno vztrajala na svojem stališču.

Ker se v tej zadevi ni moglo doseči sporazumljenja, se je odločitev prepustila kronskemu svetu, odnosno kroni sami.

Ta kronski svet je bil v nedeljo. Dr. Wekerle in princ Hohenlohe sta referirala vladarju o stanju pogajanj in cesar je, ne oziraje se na izvajanja avstrijskega ministrskega predsednika, dr. Wekerleju dovolil, da sme ogrska vlada predložiti parlamentu samostojni carinski tarif za dežele ogrske krone in da se gospodarsko razmerje med Avstrijo in Ogrsko v slučaju, da pride do revizije nagodbe, zgradi na temelju trgovinske pogodbe med obema državnima polovicama in ne kakor dosedaj na podlagi carinske in trgovinske zveze.

Vladar se je torej docela postavil na stališče ogrskega ministrskega predsednika, ne da bi le količkaj skušal doseči med nasprotujočimi naziranj obeh ministrskih predsednikov kakršni koli kompromis.

Princ Hohenlohe je naravno iz te odločitve moral izvajati konsekvence ter podati demisijo, ako ni hotel porediti svojega prepričanja in svojega, to se mora odkrito priznati, docela pravičnega stališča volji krone.

In kaj pomenja ta vladarjeva odločitev?

Ta odločitev ne znači ničesar drugega, kakor popolno kapitulacijo krone pred ogrskimi zahtevami. Da li je pa to v interesu celokupne države, to je zelo dvomljivo, zakaj koncesija, ki jo je sedaj dala krona Ogrom, ni ničesar drugega kakor prva etapa k popolni carinski ločitvi. Sicer se mora priznati, da bi bila carinska ločitev od Ogrske za Cislitvansko vzpričo dosedanjih desolarnih in labilnih razmer, ki vladajo med obema državnima polovicama, naravnost koristna, da-li pa bo takisto ugodno vplivala na položaj celokupne države na zunaj, to je pa drugo vprašanje, na katerega se nikakor ne more dati afirmativnega odgovora.

Pa bodi že kakorkoli, to je gotovo, da bo vladarjeva odločitev skrajno neugodno vplivala na tostransko državno polovico in da bo stroške za koncesije, ki jih je vladar radovoljno dovolil Ogrski, morala poplačati Avstrija.

Prav gotovo je namreč, da bo sedaj prišlo na krmilo provizorično uradniško ministrstvo, ki bo s pomočjo zloglasnega § 14. vse uredilo tako, kakor bodo hoteli Madjari in krona. Ni pa tudi izključeno, da bo to uradniško ministrstvo dobilo še drugo nalogo, namreč to, da bo oktroiralo volilno reformo, katere parlamentarna rešitev se je izkazala kot skoro nemogoča.

Ta ministrska kriza utegne torej biti za Avstrijo v dveh ozirih naravnost usodepolnega pomena!

Demisija ministrstva Hohenlohe.

Dunaj, 28. maja. Ob 1/5. uri popoldne je cesar zopet sprejel princa Hohenloheja v avdijenci ter mu naznanil, da je sprejel demisijo celokupnega ministrstva. Ob enem je naprosil princa, naj vodi posle, dokler mu ne bo imenovan naslednik. Najprej pa ga je skušal pregovoriti, naj bi demisijo umaknil, toda princ je vladarja opozoril, da so se Ogrom dale take koncesije, da bi s takim kompromisom noben ministrski predsednik ne mogel stopiti pred parlament. Ta odločni nastop za avstrijske interese je napravil v poslanskih krogih najboljši vtisk. Vse večje parlamentarne stranke so se že izrekle, da se bodo zoper vsakega ministrskega predsednika, ki bi prišel pred zbornico s kompromisom, kakršnega je Hohenlohe odklonil, najodločneje in z vso brezobzirnostjo bojevale.

Budimpešta, 28. maja. Večina državnega zbora je popolnoma prepričana, da bo končno le prodrla ogrsko stališče glede carinskega tarifa. Cesar je baje v konferencah 7. in 8. aprila obljubil dr. Wekerleju in Kossuthu, da se ogrski vladi svoječasno dovoli, da predloži poslanski zbornici avtonomni carinski tarif kot samostojni ogrski carinski tarif. Le na podlagi te obljube je koalicija prevzela vlado, da so se mogle volitve še pravočasno razpisati. Baron Gautsch je bival takrat v Karlovih varih ter avstrijska vlada sploh do sedaj ni zvedela za cesarjevo obljubo. Sedaj pa je dr. Wekerle zahteval od cesarja dovoljenja, da že v tokrovi seji predloži zbornici samostalni ogrski carinski tarif, ker sicer ne more njegova vlada niti 24 ur ostati več na krmilu.

Kdo bo Hohenlohejev naslednik?

Dunaj, 28. maja. Kdorkoli prevzame vlado, mora biti pripravljen na

neprijazen sprejem pri vseh strankah. Kriza ni samo v ministrstvu, temuč v celem notranjem političnem položaju. Mogoče, da se že jutri uradno razglasi začasna odgoditev državnega zbora. Jutrnja seja odseka za volilno reformo in justičnega odseka sta že odpovedani. — Grof Schönborn je odklonil ponujeno mu demisijo s sklicevanjem na svoje slabo zdravje, v resnici pa je s princem Hohenlohejem glede carinskega tarifa popolnoma enih misli. Takoj za njim je poklical cesar k sebi bivšega ministrskega predsednika dr. Körberja, nadalje viteza Bilinskega in barona Chlumkega. Najbolj resno pride v poštev grof Coudenhove, ki ga sprejme cesar jutri. Govori pa se tudi o grofu Kielmanseggju, bivšem železniškem ministru Witteku in nekem grofu Wrtni, o katerem je le znano, da je mož neke bavarske princezinje, sicer pa še v politiki ni nikoli nastopil. Naloga novemu ministrstvu bo samo, da spravi v brezparlamentarni dobi državne potrebe pod streho s pomočjo § 14. in da razpiše nove volitve. Ministrstvo bo samo prehodno.

Praga, 28. maja. Ako prevzame grof Coudenhove prehodno ministrstvo, postane vodja češkega namestništva šlezjski deželni predsednik baron Heinold. Grof Coudenhove si namreč po zgledu princa Hohenloheja izgovori pravico, da se vrne na svoje mesto.

Dunaj, 28. maja. Vzdržuje se vztrajno vest, da namerava odstopiti tudi minister grof Goluchowski. Vsekakor je kriza tako huda, v kakršni se ni nahajala Avstrija še menda nikoli.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 28. maja. Pred sejo so se vse tri stranke posvetovala o krizi ter proglasile odločitev kronskega sveta za splošno oškodovanje avstrijskih interesov. Splošno se je tudi naglašalo, da je vsled odstopa ministrstva volilna reforma odložena

svojo službo in računal z bodočnostjo. Znale so mu bile lastne prednosti. Dičil se je nemalo tudi s pesniško nadarjenostjo, spretnim jezikom in spretnim peresom. Pa bi mu ne verjela Rožica? Črnolasa hčerka ubornega cunjarja je tudi računala z bodočnostjo, ki se ji je zdela svetla, jasna kot božični večer. Kaj sedanjost, kaj beda in minulost? Zlobni jeziki so trdili celo, da nje oče in mati — priseljenca med Slovenci — nista poročena, Rožica pa nezakonsko dete...

Tega je ni prašal Josip nikoli in Rožice je veselilo, da je ni prašal. Ko mu je razodela sama, se je obregnil: „To je neumnost, dovolj mi je, da me imaš rada, dragica moja!“ In tudi nji je bilo dovolj.

A njiju mladi ljubezni so se začeli tudi drugačni časi, krasni poletni večeri so se umaknili hladnim jesenskim nočem. Lastovke so odletele na jug, Josip je bil službeno premeščen nekam proti severni strani. Mesec se je režal skozi golo vejevje pod hrasti samujoči Rožici, ko je iskala tam svojega Josipa, iskala tolažbo bolnemu srcu...

(Dalje prih.)

LISTEK.

Pod trdo skorjo.

Spisal Ivo Trošt.

Bonvivant, cinik, epikurejec, pesimist — brezverec, ošabnež, puhlež... tako in še lepše so ga sodili javno in na tihem. Njegovi spisi pa so bili mehki, občutni, iskreni, skoro na meji feminizma. Morda je prav zato imel mnogo čestilcev in čitate-ljev med mladino obojega spola, da, celo več med ženskim nego med moškim. Izza moderne koprene njegovih del je prosvitala kakor nit vodnica blažilna idealnost, ne kakor E. Zola, ki trdi, da deluje — negativno za resnične vzore, kažoč nam človeka v vsej nagoti njegovih strasti, brez vsakršne svetlobe, ne: Josip je znal vselej pokazati pot iz gnjusobe. E. Zola ubija s svojim realizmom, a Josip oživlja. V njegovem miljeju vedno blesti, makar prav v ozadju resnični vzor, dasi ga včasih očrta samo s par potezami.

In zakaj so ga sodili drugače naj-ožji prijatelji?

Bival je v središču Slovenije, opravljal skromno službo in poleg službe tudi uredništvo neke publikacije večjega podjetja, kar mu ni provzročalo malo truda in skrbi. Družnica ni bila premajhna in razmere v mestu ne presijajne. Moral se je loviti za marsikako dvajsetkronsko podobico, čeprav papirnato, kjer jo je le upal ujeti. Opravila podnevi mu niso dovoljevala časa za pisateljske in uredniške posle; moral jih je vršiti ob petrolejki pozno v noč, ko so se tovariši veselili, zabavali ali počivali... Tedaj so se Josipu budili spomini izza mladosti in iz teh spominov je snoval svoje najnežnejše novelice in najboljše romane. Često so ga vznemirjali ti mladostni znanci celo ob nepregledanih rokopihih. Tedaj jih je podil strani mahaje z lepo belo roko kakor nadležni tobakov dim od obraza.

Visoko čelo se je sklanjalo nizko nad polo rokopisa neki večer ob pozni uri. Spomini so vstajali iz rokopisa in se podili na obzorje. Lepi so bili ti spomini, bridki, mehki in vendar so ga jezili.

„Hudiča!“ sikne urednik kakor

mimogrede med zobmi, „kje je Franc dobil snov za ta-le spis? To je zares satan ta človek. Sam mu nisem pravil nikoli te afere, drugi tudi ne vedo, seveda ne vedo, kako? Strela... A — v koš!“ Že dvigne polo, da bi jo položil na druge in skupno treščil k večnemu počitku, toda spomini so bili silnejši; premogli so ga, da je čital dalje:

„Krasni poletni večeri so jima bili dobri znanci. Mesec je gledal skozi gosto vejevje mogočnih hrastov, kako ste se ljubila. Prijazno se jima je smehljalo. Gori v vrhovih se je včasih zdrnil rahel šepet in posne-mal tihi pogovor zaljubljenecv. Morda so tudi hrasti sanjali o lepih nekdanjih dneh lepe ljubezni. Josip je stal poleg nje, jo držal za desnico in pil nje žarke, ljubeznivo vdane poglede, poljubljal črne lase, nje ognjeno vroča usteca. A dekletce je šepetalo: „Joško, ne, ne, moj Joško, — je greh, Joško moj...“ In vračala je tople poljube, da se je mesec smejal skozi hrastovo vejevje in vrhovi so šepetali zavistno med seboj: „Toda bi bil greh? No, lep greh bi bil to!“ Mladenič je tolažil trepetajočo

Rožico junaško, skoro robato: „kaj bo hudiča greh! Ali smo zato na svetu, da se ljubimo ali sovražimo? Tvoj oče in mati, meniš, da sta se sovražila, ko sta —“

„Zdaj se pa?“

„To dela starost, onemoglost, sitnost. Toda v mladosti, kaj?“ Prijel je mladenko k sebi in začel znova piti slast nje poljubov:

„Tako-le vidiš, sta se ljubila, kaj, Rožica?“

Zasmejalo se je dekletce skoro na glas njegovim očitim dokazom in se še tesneje privilo k njemu. Mesec je skril svoj obraz za goste veje in celo šelest je utihnil v vrhovih... Ob tiho šumljajočem potoku je popeval samec kos poslednje kitice svoje večernice, Josip je razlagal svoji šestnajstletni ljubljenci, kako nam govori vsa narava, od črvička v prahu do soma v morju, od najmanjše glivice do veličastne lilije in nebotične palme samo eno pesem, pesem vedno se prenavljajoče in vse prenavljajoče ljubezni...

Zal dečko je bil Josip, drzen in odločen, zato je lahko zmagoval pri ženskah. V malem trgu je opravljal

v nedogledno bodočnost. — Potem so se izvršile volitve v delegacije. Podpredsednik je naznanil, da bo prihodno sejo napovedal pismeno, a na dnevni red se postavi zakonski načrt o penzijskem zavarovanju privatnih uradnikov.

Bodoče delegacijsko zasedanje.

Dunaj, 28. maja. Predstoječe delegacijsko zasedanje bo, dasi le kratko, polno razburljivih političnih debat. Slovanski poslanci bodo v prvi vrsti kritikovali postopanje Avstro-Ogrske na maroški konferenci, dočim se bodo nemški poslanci zaletavali v Rusijo. Slovanski delegatje bodo nadalje zahtevali pojasnila, čemu je prišel načelnik nemškega generalnega štaba grof Moltke na Dunaj. Posebno se bo vzela na kritično rešeto njegova napitnica pri banketu. Daljše debate je pričakovati tudi pri točki „Bošanska uprava“. Slovanski delegatje bodo namreč zahtevali zboljšanje policijskih razmer, odpravo tiskovnih ovir, pravico svobodnega zborovanja, svobodo za izražanje misli in izpolnitev nekaterih avtonomnih zahtev. — Nekateri časopisi poročajo, da se v nemških poslanskih krogih dogovarjajo, naj nemški poslanci ne gredo 9. junija k delegacijskemu zasedanju z ozirom na sedanji politični položaj.

Iz ogrsko-hrvaškega državne zbora.

Budimpešta, 28. maja. Hrvatski poslanci so se danes poklonili novemu predsedniku Justhu. V njihovem imenu je pozdravil posl. Medaković predsednika v nemškem jeziku. Predsednik Justh je odgovoril, da opozarja gospode, da v smislu poslovnika ni dovoljeno v zbornici nemško govoriti; govore naj ali madžarsko ali hrvaško. Želeč, da se v bodoče po tem ravna, zahvaljuje se gospodom. Zavzemal se je od nekaj za pobratimstvo med Madžari in Hrvati in upa, da se to pri medsebojni dobri volji tudi doseže. Potem se hočemo roko v roki z našimi hrvaškimi brati boriti zoper skupnega sovražnika.

Turška justica.

Cetinje, 28. maja. V Brezovici so Arnavti ubili dva turška vojaka. Gusinjski kajmakani, ki je menil, da so zločin storili brezovški Srbi, je odšel takoj z vojaško asistenco v Brezovico ter brez vsake preiskave dal dva Srba obesiti, pravoslavnega popa in druge srbske odličnjake pa so vojaki po njegovem ukazu strahovito pretepali in mučili.

Iz ruske državne dume.

Petrograd, 28. maja. Zaradi znane vladne izjave se je začela v dumi ostra debata. Vsi govorniki so povdarjali, da je obnovitev Rusije mogoča le v zvezi z narodom. Izvršilna oblast se mora udati zakonodajni. Vsi govorniki pa so tudi zahtevali, naj ministrstvo odstopi ter naredi prostor možem, ki imajo zaupanje večine dume. Sprejela se je z vsemi proti 11 glasom resolucija: „Ministrska izjava priča, da vlada noče izpolniti ljudskih zahtev glede zemlje, pravice in svobode. Brez izpolnitve teh zahtev pa je vsak red in plodno delovanje nemogoče. Vlada kaže s tem, da javno prezira resnične ljudske potrebe ter je proti temu, da bi se želela rešila novih potokov krvi, ki groze znova poplaviti ubožno, brezpravno in po oblastnih skrajno trpinčeno Rusijo.“

Sporazumljenje med Anglijo in Rusijo.

London, 28. maja. Na vesti o predstoječem sporazumljenju med Rusijo in Anglijo objavlja „Daily Mail“ sledečo izjavo: „Vsa tozadevna poročila so brez dejanske podlage. Razmere med obema državama so nenavadno dobre, in tako v Egiptu, kakor na Kreti in v Macedoniji hodita obe velesili roko v roki. O nadaljnjih političnih vprašanjih pa se ne bo tako kmalu še sklepal dogovor. Vendar ni izključeno, da pride an-

gleško brodovje še to poletje v Kronštat.“

Petrograd, 28. maja. „Novoje Vremja“ piše z ozirom na optimistične vesti angleškega časopisa: „Anglija in Rusija bi se mogli sporazumeti, toda le pod novim pogojem, da postavijo Angleži svoje zahteve na pametno pravičnost ter da ne žalijo ponosa velikega ruskega naroda, t. j. da svojih načrtov ne opirajo le na to, da smo vsled vojne z Japonsko oslabljeni.“

Revolucija v Braziliji.

London, 28. maja. Iz New Yorka se poroča, da je revolucija v Braziliji dosegla že skrajno nevarno značaj. Revolucionarji so po hudih bojih zavzeli že tri mesta ter korakajo proti Matto-Grossu. Na obeh straneh je padlo zelo mnogo oseb.

Dopisi.

Iz Selc. V „Slov. Narodu“ od 22. t. m. je bil neki dopis iz Selške doline pod naslovom „Bratno društvo v Selcih dela klerikalnem silne preglaivice“. Dotični dopis ni bil iz naše srede poslan, temveč od nam nasprotne strani, kakor nekoč neki dopis iz Selške doline s fingiranim podpisom Gropa Justin. — Pravo kuka- vično jajce. — Se poznamo! — V pojasnilo naj služi: Gosp. Uranič ni pevovodja našega društva, ampak je na izrečno prošnjo iz prijaznosti prevzel vodstvo petja pri majnikovem izletu k Sv. Joštu, za katero ljubav smo mu hvaležni. Ravno tako je gospod župnik More vsled naše prošnje imel sv. mašo na Joštu. V koliko je g. učitelj Jeglič podpiratelj našega društva, naj bo omenjeno, da imenovani do danes še ud našega društva ni. Ne ozirali bi se prav nič na ta dopis, ako bi ne znali, kaki hudobni namen je imel dotični pisatelj v „Narodu“.

Odbor bralnega in pevskega društva.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. maja.

— **Dr. Šusteršičev poraz med jeseniškim delavstvom.** V nedeljo, 27. maja t. l., je sklical katoliški gromovnik dr. Šusteršič javen shod na vrtu gospoda Markeža na Savi. Udeležencev je bilo kakih 500. Kdor se spominja na enake shode, ki jih je prirejala klerikalna stranka pred par leti, ve, da se je takrat vse prav po hlapčevsko klanjalo pobožnemu dr. Šusteršiču. Mož je prišel tudi sedaj na Jesenice ponosno in mogočno, kakor se pač spodobi „ljudskemu kralju“. Pa delavstvo mu je hitro zbiljo njegovo nadutost in domišljavost iz glave ter mu odločno dalo na znanje, da se ne pusti več komandirati od propale klerikalne stranke. Komaj otvoril Šusteršičev adjutant Štefe shod ter predlaga znanega Glaviča predsednikom, se začujejo nasprotujoči klici in živžgi in večina delavstva zahteva, da se voli za predsednika g. Maiti. Štefe razburjeno zavpije, da, kdor je za Glaviča, naj dvigne roko. In dvignilo se je kakih 20 rok znanih pijancev in šnopsarjev, ki so znani po celi občini. S smehom smo opazili, da so nekateri dvignili kar dve roki, da bi vsaj nekoliko zakrili neznatno število klerikalnih backov. Nato pa je po prijel besedo Šusteršič ter pričel nekaj klobasati in začenjal je revež celo uro, a ni mogel niti nadaljevati niti končati. Nastalo je grozovito vpitje in živživanje, razumela se ni niti besedica nosljajočega Šusteršiča, ki se je kar tresel jeze. Kaplan Čuk se je kakor nor zagnal med množico ter pričel mahati s palico po glavah, a fant je kmalu čutil par krepkih udarcev in hipoma se mu je ohladila kri. Nastal je splošen pretep, pri katerem je med drugimi letel po zraku na cesto zloglasni načelnik požarne brambe, barakar Krivec. Nabolj sta se pretepala krojač Čebulj in gostilničar Tancer, kar najbolj dokazuje, kakšno delavstvo klerikalne bande je bilo na shodu zbrano. Nazadnje že ni bilo drugega čuti kakor: „Pereat Žlindra, ven z Žlindro!“ Strahopetno sta se skrivala za Šusteršičem fajmošter Zabukovec in pisar Pogrutz. Tudi debelušasti obraz fajmoštra Koširja s Koroške

Bele je bojače švigal okrog govorniške mize ter se grozno srdil nad „liberalci“. Ko je Šusteršič uvidel, da mu sploh ni mogoče govoriti in zabavljati, zaključil je Glavič shod in Štefe je koncem postavil nekoga otroka z metlo na mizo v znak, da otrok predstavlja propalo klerikalno stranko na Jesenicah. Bledega obraza jo je odkuril zastopnik katoliške misli dr. Šusteršič in kolikor mogoče skrivaj bežal proti kolodvoru na Javornik, ker se mu ni zdelo posebno varno hoditi na jeseniški kolodvor. Za njim je šlo kakih 100 svobodomiselnih delavcev, ki so mu napravili pri odhodu godbo s: „Pereat Žlindra, abeg „laufburš“ Štefe, koroške Slovence ste nam prodali, fej izdajice!“ Onemogel se je vrgel „ljudski kralj“ v železniški vagon in ni se več prikazal. Tako je pokazalo jeseniško delavstvo, da ne mara več za ljudskega sleparja Šusteršiča, ki se je s Štefetom pripeljal na Jesenice v kupeju I. razreda, ker se menda sramuje sedeti z delavcem na eni klopi. Dr. Šusteršič je hujskal na shodu: „Kdor dela nemir, dajte mu jih 20, če pa je Sokol, dajte mu jih 50!“ No, v nedeljo je bil Šusteršičev shod razbit, prihodnji pa se prav gotovo zgodi, da bo Šusteršič pošteno tekel z Jesenic in mu garantiramo, da jih dobi še več kot petdeset po svojem hudobnem sleparskem jeziku. Šusteršič naj hodi pridigovat svojim dobropoljskim kmetom, Zabukovec naj lepo sedi v svojem farovžu in pisar Pogrutz naj se drži svoje pisarne, pa bo vse lepo v redu. Delavci hočemo neodvisnih in svobodomiselnih prijateljev, ne rabimo pa črnih ljubljanskih krokarjev. Gospod Šusteršič, kadar nas zopet obiščete, čutili boste težo delavske pesti, da si zapomnite, kako zna ljudstvo kaznovati svoje zapeljivce! Nedelja, 27. maja t. l., je bil dan zmage svobodomiselnih delavcev nad zastarelim in propalim rimskim klerikalizmom.

— **Reminiscenca k imenovanju ravnatelja meščanske šole v Postojni.** Za to mesto je prosil med drugimi tudi neki rojak, sedaj učitelj na nekem nemškem zavodu izven Kranjske, hoteč s tem le pomnožiti število prosilcev, ker nam nasprotniki večkrat očitajo, da nimamo za taka mesta svojih ljudi. Izvedeli smo, da je mož, prosivši za mesto na prvi slovenski meščanski šoli, navzlic temu, da je slovenščina na zavodu, kjer sedaj slušbuje, izključena iz urada, vendar dosegel, da je smel vložiti slovensko prošnjo. Kako se je pa mož čutil, ko je te dni dobil od svojega ravnatelja prošnjo vrnjen in na hrbtu prošnje **nemško rešitev** okrajnega šolskega sveta v Postojni. — Radovedni smo, ali je dekret prvega ravnatelja prve slovenske meščanske šole pisan v slovenščini (?) ali nemščini. △

— **Vseslovenska sokolska slavnost v Brežicah** se vrši na binokštni ponedeljek v tako kolosalnem obsegu, kot podobne še ni videl Spodnji Štajer. Računa se na udeležbo 500 Sokolov in nad 6000 ljudstva; zlasti v sosednjih krajih na Hrvaškem se povsod živahno zanimajo. Plakati so razposlani, spored se razpošlje te dni. V nedeljo je 15 biciklistov raztrosilo 10.000 letakov po treh okrajih. Nemškutarske obljubovane slavnosti najbrže ne bo, ker je nemčurjem pogum upadel; boje se sokolski pesti. Politična oblast jim je na pomoč obljubila dve stotnji vojakov. Mestno policijo, morda pomnoženo iz raznih nemčurških gnezd, bode kontroliralo nad 50 žandarrov, razen tega Slovenci organizirajo svojo lastno civilno policijo v svrhu nadzorstva par kričočev. Skrbnjeno je tudi za več fotografov. Dela za slavnost so se poverila zagrebškimi in domačim obrtnikom. Med slovenskim meščanstvom se je osnovalo več odborov. Navdušenje je velikansko; vsakdo se raduje zadnje zmage nad birokracijo in nemčursko občino. — Na svidenje v Brežicah; nikdo naj ne ostane doma.

— **Št. Ilj v Slovenskih goricah.** Na skrajno severni meji slovenski ležeča občina Št. Ilj je zopet na-

ša! Iztrgana je zopet iz oblasti Nemcev in onih po tujih zaslepljenih domačinov, ki izdajajo nasprotniku rodno zemljo! 18 let je že bil Št. Ilj v nasprotniški oblasti! Že so si mislili naši sovragi slovensko-nemško mejo pod Št. Iljem, od koder naj bi dalje bolj in bolj poplavljal nemško morje slovensko zemljo! Našli so se pa hvala Bogu, moške, ki so se iz sebe, brez zunanje pomoči, podpirani samo z navdušenostjo in ljubeznijo do slovenskega rodu in slovenske zemlje, postavili prodirajočim nasprotnikom v bran, ki imajo močno gmotno in moralno zunanjo pomoč. Ti moške, ki zaslužijo, da jih spoštujemo slovenski svet, župnik Kelemina in veleposelniki Thaler, Celcer, Ferk in Bauman so začeli boj, da iztrgajo Št. Ilj Nemcem. Avgusta 1903 zmagali smo po dolgih letih prvič Slovenci pri občinskih volitvah v prvem in tretjem razredu. Toda Nemci so napeli vse moči, da bi si s silo in zvijačo pridržali oblast v šentiljski občini. Na njih rekurz se je vršila julija 1904 vnovič volitev z najhujšim bojem. Nasprotniki so uporabljali vsa sredstva. Z enim glasom večine so zmagali v prvem razredu. Na naš rekurz se je vršila 14. decembra 1905 vnovič volitev v prvem razredu. Zopet so zmagali Nemci z enim glasom večine. Proti tej volitvi so vložili Thaler in drugovi zopet rekurz. 24. tega meseca so dobili g. Thaler in drugovi od c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru odločbo, po kateri se je razveljavil glas, katerega je oddal nadporočnik Karl Gierlinger v imenu svojega že 18. oktobra umrlega očeta Janeza Gierlingerja za nasprotne kandidate tako, da so ostali nasprotni kandidati: Janez Bartel, Franc Fischereider in Janez Haber, in nasprotnika Fluher Karl in Ferdinand Bernhard s tremi glasovi v manjšini in so izvoljeni naši kandidati Karel Svaty s sedmimi, Franc Thaler, Franc Celcer in Janez Bauman, kot namestnika Anton Neubauer in Franc Brus s štirimi glasovi. S tem je prišla občina Št. Ilj v slovenske roke in dobi po dolgih letih nemškega gospodstva vrlega, odločno narodnega župana! Vemo dobro, da se imamo nadejati še hujših bojev, ker Nemci napenjajo vse sile, da prodro v naši občini. Veliko gmotno in moralno pomoč imajo naši nasprotniki, „Südmarcha“ je v naši občini že tisočake žrtvovala. V „Südmarchhof“, ki je last z Südmarkino pomočjo ustanovljene klerikalne zadruge, se prirejajo vsako nedeljo zabave in koncerti, na katere prihajajo Nemci posebno iz Maribora. Dolžnost bi bila posebno mariborskih Slovencev, da tudi oni obračajo večjo pozornost šentiljski trdnjavi.

— **Korni poveljnik lcm. vitez Succovaty** dospe dane sob. polu 6. uri zvečer s svojim generalnim štabom semkaj in bode ložiral v hotelu „Union“. Korni poveljnik inšpicira jutri tukajšnjo divizijo, v četrtek se pa vrši velika vojaška vaja, ki bode trajala do večera.

— **Ruska umetnost v Ljubljani.** Za ta teden, in sicer za petek, je napovedan koncert dveh znamenitih ruskih umetnic, namreč Vere in Nadežde Černjecki. Obe sta iz Petrograda in sta pripoznani kot prvi umetnici. Vera Černjecki je slavna virtuoziinja na klavirju, Nadežda Černjecki je znamenita pevka. Umetnici sta z največjim uspehom koncertovali neštivilokrat v Petrogradu, pa tudi v Varšavi, v Berlinu in v drugih mestih. Zdaj sta napravili tournéjo po slovenskem jugu in želi povsod, kjer sta nastopili, prave triumfe. Nastopili sta v Sofiji, v Belem gradu, v „srbskih Atenah“, to je v Novem Sadu in zdaj v Zagrebu. Vsi listi prinašajo kar najbolj laskava poročila, cele faljtone in študije in vse ocene soglašajo v tem, da sta sestri Černjecki nekaj izrednega in da slavo-dobitno tekmujeta s prvimi umetniki in umetnicami svoje stroke. Pred nami leži dolga vrsta kritik iz Petrograda, iz Berlinu, iz Kijeva, iz Odese, iz Varšave, iz Tiflisa, iz Belgrada in iz Zagreba, ki vse ne morejo prehlaviti teh umetnic. Vodja zagrebškega glasbenega zavoda v Zagrebu je priobčil poročilo o koncertu sester Černjecki, v katerem priznava, da sta genijalni umetnici in da Vera Černjecki nadkriljuje celo take umetnike, kakor so Padernoski, Dohnany in Evgen d' Albert.

— **Ruski koncert priročen.** Od prirediteljev ruskega koncerta je dobila „Glasbena Matica“ obvestilo: Mi smo nameravali prirediti v Sofiji

en koncert, a koncert je imel tako velik uspeh, da smo primorani prirediti v Sofiji mesto enega tri koncerte. Bolgari nas prosijo, da koncertujemo v vseh bolgarskih mestih. Vsled tega ne moremo priti v Ljubljano prej, nego sredi junija. Koncert določen na 30. maja se mora torej preložiti na nedoločen čas.

— **Velika pomladanska veselica,** katero priredi pevsko društvo „Slavec“ na binokštno nedeljo v korist Vilharjevemu spomeniku, bode brezdvomno osredotočena ne samo ljubljansko občinstvo, nego tudi veliko število zunanjih gostov, vsaj je zanimanje tako za veselico, kakor tudi nje korist vestransko. Odbor „Slavca“ je razposlal na vse večje okraje na Kranjskem velike lepake z željo, da se prilepijo na kakem javnem prostoru, in na ta način kolikor največ opozori na veselico. Vojaska godba je sestavila jako zanimiv spored, pevski zbor „Slavca“ pa nastopi s samimi novimi skladbami. Upoštevaje sklep „Zveze slovenskih pevskih društev“, vpošlje odbor vsem v Ljubljani v zvezi stoječih pevskih društev bratske vstopnice, da se na ta način goji kar največ mogoče prijateljsko razmerje med posameznimi društvi. Restavracija v „Narodnem domu“ je na najboljšem glasu in postrežba ljubezna in točna ob priznani nizki cenah in ker se bode restavrat ob tej priliki še, posebno potrudit, da ustreže tudi največji udeležbi, je naša dolžnost, da pohitimo na binokštno nedeljo vsi v „Narodni dom“, ker je cenena postrežba gotovo tako dobra, kakor drugje za drag denar, društvom pa, ki prirejajo veselice v „Narodnem domu“ pokazemo s tem, da vemo ceniti njih stremljenje po oživitvi „Narodnega doma“. — Ne izrekajmo vedno akademskih želja, marveč kažimo povsod — dejanje!

— **O razmerah na tukajšnji pošti.** Piše se nam od verodostojne strani: Trditve, priobčene pod zaglavjem „Poštne stvari“ v 120. številki Vašega lista, so, kar se tiče sedanjega gosp. ravnatelja tukajšnjega poštnege urada deloma nekoliko pretirane, deloma pa neopravičene. Novi ravnatelj je pač v uradu že marsikaj reformiral in bo še, naglašati je pa treba, da je vse to storil, da izboljša službene razmere in da, kolikor mogoče, olajša delo poštnege osobju. Da pa takšne preuredbe, četudi so umestne in potrebne, sprva povzročajo nepravilnosti, je samo ob sebi umljivo. Kar se pa tiče snage, se sme s polnim pravom trditi, da je malo uradov, ki bi se v tem oziru lahko merili z našo pošto. To se mi je zdelo potrebno resnici na ljubo omeniti, da se ne bo krivično sodilo sedanje uprave naše pošte.

— **Ljubljansko gasilno in reševalno društvo.** Piše se nam: Pri zadnjem obnem zboru ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva smo na svoje največje presenečenje opazili, da v društvu ne vladata več ona sloga in disciplina, ki sta življenski pogoj vsakemu takemu društvu. Kakor smo poizvedeli, so temu vzrok le trije ali štirje člani, ki so si stavili nalogo, da rujejo proti odboru, ki zasluži popolno priznanje. — Odboru bi bilo svetovati sledeče: naj vztraja na svojem mestu, iz društva pa odpravi one tri ali štiri člane, — pa bo zopet mirna Bosna.

— **Zaveza avstrijskih jugoslovenskih učiteljskih društev** ima svojo XVIII. glavno skupščino dne 2., 3. in 4. junija v Šoštanj. I. Na binokštno soboto, dne 2. junija. 1. Ob 1. uri popoldne ob prihodu vlaka iz Celja sprejem na kolodvoru v Šoštanju. Pri sprejemu igra slav. godba. 2. Takoj po sprejemu sestanek v hotelu „Avstrija“, kjer zvedo za prenočišče oni, ki se zglašajo. 3. Ob 3. uri popoldne seja upravnega odbora v hotelu „Avstrija“. 4. Ob 6. uri zvečer: zborovanje delegacije v dvorani hotela „Avstrija“. II. Na binokštno nedeljo, dne 3. junija. 1. Ob 9. uri popoldne: glavno zborovanje v veliki dvorani hotela „Avstrija“ po sporedu, ki ga določijo delegacije. Pred glavnim zborovanjem, ob polu 9. uri zboruje po običajnem dnevnem redu društvo „Jubilejska samopomoč“. 2. Ob 1. uri popoldne: banket na vrtu hotela „Avstrija“, ob slabem vremenu pa v spodnjih prostorih. Kuvert brez vina stane 2 krone. 3. Po banketu izleti na razne strani v okolici. 4. Ob 8. uri zvečer: koncert v veliki dvorani hotela „Avstrija“. (Vabilo h koncertu in spored se natisne posebej.) III. Na binokštni ponedeljek, dne 4. junija. Ob 9. uri dopoldne odpotujejo z vlakom oni, ki se vrnejo po Koroškem in si pri tej priliki ogledajo Celovec, Vrbsko jezero, Beljak, Trbiž.

— **Cestni rop.** Dne 27. t. m. ob polu 9. zvečer je na glavni cesti med Siško in Št. Vidom dosedaj še neznani ropar napadel delavko v tobačni tovarni Marijo Žibertovo iz Šmartnega pod Šmarno goro, ji djal okoli vratu robec, s katerim jo je daval potem pa

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 28. maja 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta	99 70	99 90
4 1/2% srebrna renta	99 55	99 75
4% avstr. krona renta	99 80	100 —
4% zлата	118 50	118 70
4% ogrska krona renta	95 50	95 70
4% zлата	113 80	114 —
4% posojilo dež. Kranjske	99 15	100 15
4 1/2% posojilo mesta Spljet	100 50	101 50
4 1/2% Zadar	99 70	100 70
4 1/2% bos.-herc. železniško	100 50	101 50
4% posojilo 1902	99 75	100 20
4% češka dež. banka k. o.	99 80	100 30
4 1/2% ž. o.	100 45	101 45
4 1/2% zast. pisma gal. dež.	100 —	100 20
4 1/2% hipotečne banke	100 —	100 60
4 1/2% pešt. kom. k. o. z	100 —	101 —
4 1/2% pr.	100 50	101 50
4 1/2% zast. pisma Innerst.	100 —	100 20
4 1/2% zast. pisma ogr. centr.	100 —	100 60
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	100 —	101 —
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	100 50	101 50
4 1/2% obl. češke ind. banke	99 90	100 —
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 50	100 —
4% prior. dolenskih žel.	317 75	319 75
4 1/2% prior. juž. žel. kup. 1/1%	100 45	101 45
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	200 —	202 —
Srečke od 1. 1860 1/2	282 75	284 75
od 1. 1864	156 50	158 50
„tiske	290 —	298 —
zem. kred. I. emisije	291 —	300 30
„II.	262 —	270 —
ogrške hip. banke	100 —	108 —
avstr. rdeč. križa	153 60	154 60
„turske	22 55	24 55
Basilika srečke	470 —	480 —
Kreditne	78 —	84 —
Inomoške	90 —	94 —
Krakovske	58 —	64 —
Ljubljanske	49 —	51 —
Avstr. rdeč. križa	30 25	32 25
Ogr.	57 —	62 —
Rudolfove	68 —	73 —
Salcburške	520 —	529 80
Dunajske kom.	136 —	137 —
Delnice	673 25	674 35
Južne železnice	1663 —	1672 —
Državne železnice	671 75	672 75
Avstr.-ogrške bančne deln.	816 50	817 50
Avstr. kreditne banke	242 —	243 —
Ogrske	655 —	658 —
Živnostenske	575 75	576 75
Premogokop v Mostu (Brüx)	2748 —	2758 —
Alpinske montan	579 —	580 —
Praške žel. ind. dr.	272 —	276 —
Rima-Muranyi	603 —	608 —
Trboveljske prem. družbe	150 —	152 —
Avstr. orožne tovr. družbe	11 33	11 37
Češke sladkorne družbe	19 14	19 16
C. kr. cekin	23 46	23 54
20 franki	23 97	24 05
20 marke	117 20	117 40
Sovereigns	95 50	95 70
Marke	252 50	253 50
Laški bankovci	4 84	5 —
Rublji		
Dolarji		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 29. maja 1906.

Termin.

Pšenica za oktober	za 100 kg K	15 76
Rž	100	12 92
Koruza	100	11 60
„maj za 1. 1907	100	13 32
„julij	100	13 32
Oves	100	13 06

Efektiv.

Zdržno

Lepo stanovanje

v Zgornji Šiški se odda takoj.

Natančneje se poizve pri lastniku „Matjanu“, gostilničarju „pri kamniti mizi“ v Zgornji Šiški. 1779—6

Na Glincih pri Ljubljani se prodaja po nizki ceni

hiša št. 58

s šestimi sobami in vrtom. 1932—3

Korespondent

izurjen v knjigovodstvu, išče službe.

Blagovoljne ponudbe na A. Ravnikar, Radeče pri Zidanem mostu. 1961—1

Spretna šivilja

za perilo se sprejme na Resljevi cesti št. 13, I. nadstropje, desno. 1957

Ženitna

ponudba.

Ugleden in občespoštovan trgovec in hišni posestnik v lepem trgu na deželi, 33 let star, udovec z otroki, 3 dobro upeljano solidno trgovino, si išče tem potom priprave družice in pridne gospodinjke od 26—30 let stare z nekaj gotovine.

Resne ponudbe s fotografijo naj se upošije upr. „Slov. Naroda“ pod „Sreča“. 1960—1

Pomočnika in učenca

sprejme takoj **Jožef Odar**, mizaraki mojster v Srednji vasi v Bohinju. 1961—1

Mizaraki pomočniki

dobe takoj in pozneje stalno stavbno delo. Delo je ročno in s stroji.

Jakob Homovec 1752 6
mehanično stavbenstvo in pohištveno mizarstvo v Cerknici.

Lepo stanovanje

s tremi oz. z dvema sobama išče mirna stranka za 1. september.

Ponudbe pod „Dr. J. F., Celje, poste restante“. 1958—1

Vinska klet (Rotovška klet)

Grand hotel „UNION“

Danes ciganski večer.

Ciganski guljaž

Ciganski koncert.

Začetek ob 8 zvečer. Vstopnina prosta.

1799 3

Karel Planinšek

Prva ljubljanska veležgalnica za kavo z elektriškim obratom ter specialna trgovina za kavo in čaj v Ljubljani

samo na Dunajski cesti, nasproti kavarne „Evropa“ (postajališče cestne železnice)

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

Proda se tako po ceni dobro ohranjeno motor-kolo

svetovno znane tvrdke Lavrin & Klement. 1958—1

Izve se na Poljanski cesti šte. 9.

Hiša

za trgovino, zraven tudi strojarna in gostilna, brez konkurence, na državni cesti se prodaja, eventualno se da tudi v najem pod ugodnimi pogoji.

Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1893—3

Stalni krajevni agenti

zmožni nemškega jezika, se sprejmejo za prodajo v Avstriji dovoljenih srečk.

Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Neugasse 20. 1829—6

V Bohinjski Bistrici, v lepem kraju, blizu novo zgrajene železnice, se oddajo

poletne družinske

sobe

z lepo

verando in vodovodom.

Na željo tudi opravljene sobe.

Cena po dogovoru.

Več pove Ivan Rabič, trgovec na Javorniku, Gorenjsko. 1889—2

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

Stari komisni čevlji

že predelani ali še nepredelani, kakor tudi škornji se dobivajo en gros najceneje pri 1234—24

L. Pressburger & sin

na Dunaju XX./I.

Osební kredit za uradnike,

častnike, učitelje itd. Samostojni konzorciji Uradniškega društva za hranilne vloge in predume dovoljujejo posojila na osebni kredit pod najzmernejšimi pogoji tudi proti dolgoletnim odplačilom. Posredovalci so izključeni. Naslove konzorcijev naznani brezplačno osrednje vodstvo Uradniškega društva na Dunaju, Wipplingerstrasse 25. 1164—25

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

1799 3

Vodja

za podružnico z mešaním blagom, pod 24 let star, s prima referencami se išče v stalno službo.

Prijazne ponudbe upravnika „Slovenskega Naroda“. 1918

Ustanovljeno leta 1842.

ČERKOSLIKARJA, SLIKARJA, NAPISOV IN GRBOV

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6, Igriške ulice št. 6.

Telefon št. 154.

Uradnik

zadružne stroke, v posojilniškem govodstvu popolnoma izvežban in lanciranja zmožen, dobi službo.

Mlaj